

Els pressupostos antisocials de la Generalitat consoliden les retallades a Catalunya

Els pressupostos mantenen les retallades i augmenten les privatitzacions. El 2014, l'educació, la salut i l'atenció social no milloraran i, en alguns casos, poden empitjorar, ja que no es podran atendre les noves necessitats derivades de l'empitjorament de la situació social

El projecte de pressupost per al 2014 que ha presentat el Govern de la Generalitat és, de nou, clarament antisocial. Malgrat la posada en escena del Govern anunciant que es prioritza la despesa social i que no incorpora noves retallades, aquest pressupost no és el que necessita avui Catalunya. La situació econòmica i social és enormement negativa: destrucció de capacitat productiva instal·lada, d'una banda, i atur, pobresa i desigualtat, de l'altra. Mantenir la restricció en la despesa i en la inversió no ajuda a superar la situació, al contrari: aprofundeix en la depressió econòmica i social en què ens trobem.

La despesa social per habitant retrocedeix al nivell de l'any 2004, situant-se en 1.901 € per habitant (un cop descomptada la despesa financera) i la inversió pública és la

mateixa que la dels anys noranta. El 2014, l'educació, la salut i l'atenció social no milloraran i, en alguns casos, poden empitjorar, ja que no es podran atendre les noves necessitats derivades de l'empitjorament de la situació social. No hi ha ni els recursos ni l'orientació cap a un canvi de model productiu, ja que no s'incorpora cap esforç pressupostari en R+D, infraestructures, formació, polítiques industrials, etc. Són, per tant, uns pressupostos que no permeten impulsar les polítiques públiques necessàries per donar resposta als problemes que té el país. El que cal són uns altres pressupostos que dinamitzin l'economia, garanteixin la protecció social i dotin suficientment els drets de ciutadania.

Límit de dèficit inassolible

El pressupost que s'ha presentat és la tra-

ducció acrítica del Pla d'estabilitat financera i pressupostària imposat per la Comissió Europea i ratificat per la Llei estatal d'estabilitat pressupostària. L'únic objectiu del pressupost és quadrar els números per complir un límit de dèficit inassolible (1%) i prioritzar el pagament dels interessos del deute. Els pressupostos mantenen les retallades i augmenten les privatitzacions. Mantenir el nivell de despesa del 2013 és consolidar les retallades que es van aplicar unilateralment al marge del debat parlamentari, ja que hem de recordar que el 2013 els pressupostos van ser la pròrroga dels del 2012 pactats per CIU i el PP. Ara, a més, per quadrar els números es pressuposta un increment d'ingressos d'uns 3.200 milions, 900 en impostos i taxes i la resta en venda d'actius de la Generalitat (sense concretar), el que pot comportar un

empitjorament en l'accés a determinats béns socials (algunes taxes) i una renúncia a ingressos futurs i a patrimoni públic.

Cal actuar contra el frau fiscal

Les propostes d'increment d'impostos són insuficients i no introdueixen els canvis de fons en un sistema fiscal poc progressiu i que manté importants bosses de frau i d'elusió fiscal. La proposta més important i que vol donar resposta a la crítica que vam realitzar quan es va suprimir és la recuperació de l'impost de successions. Però tot i ser positiva, la seva recuperació és només parcial i clarament insuficient, ja que no permet recuperar tot el que va retallar el primer Govern de CiU (l'any 2008 recaptava 897 M€ i el pressupost per al 2014 preveu 54 M€) i manté en part les bonificacions (en el cas dels cònjuges continua sent del 99%, és a dir que no paguen). Tanmateix l'augment de taxes, més enllà de l'efecte recaptatori, pot introduir en alguns casos efectes d'injustícia social si grava per activitats que poden limitar o excloure de determinades activitats determinats col·lectius, especialment si no van acompanyades d'excepcions, ajuts o beques personals, com és el cas de les taxes per estudiar a l'escola oficial d'idiomes,

el lloguer de la mateixa seu, en ocasions a preu superior al de mercat, o la venda d'empreses públiques rendibles, que, a banda de la pèrdua de control, deixaran d'aportar ingressos nets en un futur).

El Govern, però, s'esforça a justificar el pressupost. El seu principal argument rau en què els ingressos són una variable que no depèn de la seva voluntat política ni es determinen ací, per la qual cosa el que fa és aplicar els ingressos de la manera més justa socialment. No podem compartir aquesta argumentació, ja que ni és cert que no tinguem marge en els ingressos ni que l'aplicació que es fa en despesa social sigui la més justa socialment (podem parlar de beques, ajuts compensatoris, lluita contra l'exclusió social, etc.). En qualsevol cas, la caiguda dels ingressos es deriva de la caiguda de l'activitat econòmica però també de les opcions polítiques en relació amb la redistribució de la riquesa existent. Precisament per això, davant la caiguda de l'activitat econòmica general, derivada de l'enfonsament de la demanda interna, necessitaríem uns pressupostos en què la despesa pública estimulés la demanda privada amb activitat pròpia (la provisió de béns i serveis públics genera activitat directa i induïda en aprovisionament de

10 punts de diferència amb la UE (a Catalunya l'ingrés públic representa el 32% del PIB, davant del 44% de mitjana a la UE o del 54% a Suècia) no haurien calgut retallades. Per fer-ho es pot actuar sobre el frau fiscal (amb normes, controls i inspeccions) i establir figures impositives que gravin els sectors socials i les grans empreses que no contribueixen proporcionalment a la despesa social. Si tinguéssim el nivell de treball públic de la UE, la taxa d'atur seria la meitat de l'actual (a Catalunya només el 8,3% del total de treballadors i treballadores són empleats públics, per sota del 13% d'Espanya o del 16% de la UE), i la mateixa activitat pública social generaria activitat econòmica que ajudaria a mantenir el funcionament de l'economia per sobre de l'actual situació depressiva.

Malauradament, els pressupostos que s'ha presentat per al 2014 són antisocials. Ho són per voluntat política de qui els impulsa i els aprova. Instal·lat en el dogma neoliberal, pretén desregular, aprimar l'Estat i la cosa pública, mercantilitzar els drets, afavorir l'individualisme, etc. Darrere d'aquesta lògica ens imposen tant l'austeritat pressupostària i les retallades com la contrareforma laboral, la de les pensions o la de les administracions locals. Però no serem més competitiu abaixant costos laborals o desmuntant l'estat del benestar. El resultat de l'actual hegemonia del dogma neoliberal és més desigualtat i pobresa, i una major dualització social. Podem canviar aquesta lògica, a les empreses i a la societat. A l'empresa, organitzant sindicalment els treballadors i treballadores i pressionant per impulsar una major democratització de les relacions laborals i promovent processos d'innovació que se suportin en la qualitat de l'ocupació i no en la precarització. I a la societat, reclamant, amb propostes i mobilitzacions, que la riquesa existent es redistribueixi millor per bastir un estat del benestar que proveeixi els drets de ciutadania i generi progrés econòmic i social. Per això avui hem de denunciar i rebutjar aquests pressupostos i mobilitzar-nos amb altres entitats i organitzacions, ací a Europa, per canviar l'hegemonia de les idees, dels valors i de les polítiques. ■ **Joan Carles Gallego**

Els pressupostos que s'han presentat són antisocials per voluntat política de qui els impulsa i els aprova.

No serem més competitiu abaixant costos laborals o desmuntant l'estat del benestar

pel dret a examen de cicles formatius, per emissió d'informes d'estrangeria per reagrupament familiar o pel duplicat de la targeta sanitària, entre d'altres. Pel que fa a les privatitzacions, no s'ha concretat encara quines seran, però és una pràctica que pot acabar tenint efectes perversos (un exemple és la venda de les seus de conselleries, en què el comprador es garanteix

materials i de llocs de treball). En la situació actual, de caiguda dels ingressos, hauríem d'aprofitar per reformar a fons el sistema fiscal per aplicar la riquesa existent al país a polítiques de progrés econòmic i social i redistributives. Si ens haguéssim dotat de nivells d'ingrés públic sobre PIB similars als del nostre entorn econòmic i haguéssim escurçat els actuals en més de